

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialne demokratične stranke

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in Ameriko K 48.—.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglasi in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

Uredba ljudske prehrane.

Socialno-demokratični poslanci dr. Renner in tovariši so dne 19. julija v državnem zboru vložili skrbno sestavljeni predlog o uredbi ljudske prehrane v gospodarskem letu 1918/19. Vlada se pozivlja, da ukrene na podlagi pooblastilnega zakona naslednje odredbe:

A. Posprava in razdelitev.

1. Zasebna mletev krušnega sadeža je prepovedana; mlina na plačilo ne smejo obratovati na zasebni račun. Žito, pridržano samoprehranjevalcem, sme dajati mleti le občina.

Žetvene pospravne komisije imajo nalogo, se posvetiti organizaciji akcije glede nasaditve in žetve in morajo nadzorovati komisije vojno - žitnega prometnega urada.

2. Skupno žetev krompirja je pridržana ljudski skupnosti, posprava in razpošiljatev krompirja oskrbi vojni-žitni prometni urad.

3. Nedovoljeno krmiljenje s krušnim sadom in krompirjem je najstrožje kaznovati in v posebnih, zakonu naspornih slučajih zagroziti z zaplenbo živine.

4. Napravo za oddajo klavne živine je urediti enotne in učinkovite. V vseh večjih konsumskih prostorih je izvesti splošno centralno klanje, povsod sicer plačilno klanje po oblastvenem naročilu. Obrtna in zasebna klanja goved so prepovedana.

5. Občine in velike konsumske organizacije naj se osnamljajo in vzdržujejo z državnimi podporami k napravam svinjskih mastilnih zavodov. Dvorni, državni in zasebni gozdi naj se prepuste za gozdne pašnike svinjam. Gozdni posestniki naj bi redili svinje. Obrtna in zasebna klanja svinj se vrše pod nadzorstvom občinskih gospodarskih svetov, ki naj bi zagotovili za oddajo dolžno množino masti.

6. Za oddajo mleka naj se pritegnejo mlekarke zadruge. Prehranjevalni urad more izreči v korist mlekar-skim zadrugam dobavno dolžnost, in sicer tako zadrugi članov kakor tudi ostalih kmetovalcev nabiralnega ozemlja. Prehranjevalni urad je pooblaščen, da uveljavi jamstveno dolžne prisilne zadruge govedo vzdržujočih gospodarstev, katerim je predpisati gotove množine mleka.

7. Sadje in sočivje je izjemoma, akoravno tudi v posebni obliki, katere zahteva narava tega blaga, podrejeno državnemu upravljanju.

B. Transport.

1. Ustanoviti je civilnodržavni centralni transportni urad. Vojaške operacije se morajo le po dogovoru s tem uradom pripraviti in izvesti. Vojaške oblasti imajo predložiti tedensko civilno-centralnemu transportnemu uradu natančen izkaz voznih obratnih sredstev, ki so v uporabi. Transporti živil, katerih doba je časoma določena, so v enaki vrsti vojaškim frontnim transportom in imajo prednost pred vojaškimi transporti formacij v zaledju.

C. Centralno gospodarstvo.

1. Celotno državno ozemlje je smatrati kot enotno in solidarno gospodarsko ozemlje. Kraji, ki pridelajo v izobilju, nimajo glede preskrbe nobene prednosti. Lokalno in teritorialno zaprtje je strogo zabraniti.

2. Največje kronovine naj se priklapijo v gospodarske kroge in upravljajo po okrožnih gospodarskih uradih, ki so podrejeni naravnost uradu za ljudsko prehrano.

3. Zasebna trgovina naj se pritegne v prehranjevalni službi le v toliko, kolikor je realna in zmožna, toda le v obliki, da se njena strokovna zmožnost uporabi v službi državnega gospodarstva.

4. Prehranjevalne centrale je smatrati izključno kot državne naprave z državnimi sredstvi, vodijo jih državni funkcionarji in upravljajo izkušeni strokovnjaki dotične gospodarske panoge, zlasti s sodelovanjem zastopnikov produktivnih in konsumnih zadrug. Proračun central tvori integrirajoč sestavni del državnega proračuna in se ima podvreči ustavodajnemu razpravljanju v državnem zboru.

Č. Politika cen.

1. Žitna cena v letu 1917/18 naj bo podlaga prihodnji gospodarski periodi in na tej podlagi naj se sorazmerno določijo cene vseh drugih poljskih pridelkov, cene krmil in živine. (Relacija).

2. Določilne cene za živila in krmila, ki so se nastavile začetkom gospodarskega leta, ostanejo temeljno neizpremenjene za celo gospodarsko leto. (Stabilizacija).

3. Ako se cene uvoza z Ogrskega, iz vojnega ozemlja ali iz inozemstva razlikujejo od cen za živila v tuzemstvu, tedaj plača razliko državni zaklad.

D. Razdelitev.

1. Uradu za ljudsko prehrano so na podlagi pooblastilnega zakona dosedaj samo vsled odloka imenovani deželni, okrajni in občinski gospodarski uradi, ki se imajo uvesti povsod obligatorično, podrejeni za razdelitev. Pri razdelitvi je pritegniti povsod konsumne zadruge in druge zadrugne organizacije konsumentov. Partetična, iz podjetniških in delavskih konsumnih zavodov ustanovljena razdelitvena organizacija, katero je oživila vojna industrija, naj se izpopolni in povsod uvede obligatorično.

2. Krušno, močno in masčobno količino je skoro zopet uvesti.

3. Količine naj bodo enake za samoprehranjevalce in državne preskrbljence, kakor tudi za vse dele državnega ozemlja. Razločevanje količine se sme edinole in mora v resnici izvršiti po stopnji delazmožnosti in po socialni stopnji družbe. Malo delajoči ljudje kakor pripadniki premožnih razredov, ki si morejo vedno preskrbeti dodatno prehrano iz ne po državi upravljanjih predmetov, ne potrebujejo polne količine.

4. Gostilne naj se izpremene v pridobitne kuhinje v smislu odloka za vojne kuhinje. Splošne kuhinje, ki ne slone na pridobitni, je ustanoviti povsod po državnih in avtonomnih oblastih.

E. Ministrstvo za ljudsko prehrano.

1. Končno naj se urad za ljudsko prehrano izpremeni v ministrstvo s polno pravico, iz katerega je izločiti vse državopolitične vplive kakor tudi vplive katerekolisibodi produkcijske panoge ali trgovine.

2. Za državno prehranjevalno službo je smatrati deželne (okrožne), okrajne in občinske gospodarske urade, ki so naravnost podrejeni izvršilni organi ministrstva in imajo natančno izvesti navodila ministrstva za ljudsko prehrano.

3. Skupni prehranjevalni odbor je razpustiti. Vojno ministrstvo ima stalno zastopstvo v ministrstvu za ljudsko prehrano in obratno. Razpravljanja z Ogrsko se vrše od vlade do vlade.

4. Ministrstvo za ljudsko prehrano vodi neutegoma pogajanja z ogrsko vlado, kakor tudi z vladami prijateljskih in zaveznih držav, da vpostavi enotni red v prehranjevalni službi in enakomerno preskrbo Ogrske in Avstrije, kakor tudi monarhiije in Nemčije.

V imenu nemštva.

V graškem občinskem svetu je bilo — kakor smo že poročali — nekaj burnih prizorov. Čeprav zastopniki delavskega razreda obžalujejo zamudo časa, ki je zavlekla rešitev bogatega dnevnega reda te zadnje seje pred počitniškim odmorom za dva dni, je na drugi strani vendarle koristno, da izve širša javnost tudi izven Gradca, da je bila nemško-nacionalno-krščansko-socialno demagoško enkrat korenito razkrinkano. Razprave so prinesle na dan dragocen material za to, kako se za narodnimi frazami skriva dejstvo, da za dozdevnimi skrbmi za nemški narod ne tiči drugega, kakor poželjivost, plačati umazano nemško-nacionalno strankarsko agitacijo z denarjem vseh, tudi nenemško-nacionalnih prebivalcev ali pa pospeševati z navidezno moralčno podporo občinskega zastopstva v velikem mestu. Zlasti debata o »nemških volksratih«, te od nekaterih nacionalnih omiznih družb in društev imenovane nacionalno-klerikalne skupnice, je bila pripravna, da se pokaže vsemu svetu, kako nevzdržljiva je nemško-meščanska politika ravno v zadnjem času.

Danes že so mirnejši in treznejši elementi med nemško-nacionalnimi skupinami graškega občinskega sveta menda uvideli, da imajo njih nacionalnim razgrajajem hvaliti se poraz, katerega bi si bili mogli prihraniti. Socialni demokrati so jim pokazali, da korupcija, ki iz premnogih spodnještajerskih občinskih pisarn smirdi do ne-

ba, kjer ni nobenih delavskih zastopnikov in kjer morejo polniti občinski mogotci kakor turški paše neomejeno in nenasitno svoje vreče ter delati, kar hočejo, ne bi smela imeti vhoda v graški občinski svet. Nezaslišana zloraba, da te nemško-nacionalne klike dovoljujejo v podporo nemško-nacionalnih strankarskih namenov davke, katere plačujejo pristaši vseh strank in vseh narodov, samo da njim samim ni treba posegati pregloboko v žep za njih strankarsko agitacijo, je mogoča le tam, kjer so široke mase nemškega naroda brezpravno v nemških občinah in kjer so gospodje lepo sami med seboj. V Gradcu je vsled velikega števila delavcev, ki plačujejo osebnodohodninski davek, tretji volilni razred postal posest delavskega ljudstva. Dokler uživajo socialni demokrati zaupanje volilcev tega razreda, ne bodo mirno gledali, da se bo ta korupcija zadržala. Ako so gospodje od prvega volilnega razreda in žalibog tudi zastopniki uradništva s podporo treh krščansko-socialcev provzročili tak manever in ker so mislili, da ne morejo nazaj, in so glasovali celo za podporo iz davkov za enega izmed famoznih »nemških volksratov«, se bodo pač v svoji notranjščini bridko kesali in se drugič ne bodo pustili nič več zavesti k takim poizkusom. Sledovi tega spoznanja so se pokazali že v tem, da so pustili pasti ravno tak nedopusten predlog nemško-narodnega odseka, ki je bil še na dnevnem redu, in so sklenili, da bodo rajše med seboj zbrali denar in ga dali iz svojih žepov. Ravno to, kar so jim socialno-demokratični govorniki svetovali namesto predlagane subvencije za »nemški volksrat«. Da so to storili v slučaju Linhart, dokazuje končno kljub neljubemu jim zbiranju, da gre tu za »dobrodelno akcijo«, pač le, kako popolnoma pravilno je bilo stališče socialnih demokratov.

Da so rešili slučaj Linhart na tak način, so ušli gospodje novemu kazenskem sodišču. Potrebno pa je, da tudi pokažemo na tem slučaju nezasišano umazanost nemško-nacionalne politike. Gre za predlog nemško-narodnega odseka, naj se vdovi nedavno umrlega nemško-nacionalnega časniškega urednika Linharta dovoli podpora iz občinskih sredstev. Enaka beračenja leže, kakor čujemo, tudi pred drugimi občinskimi odbori in že radi tega je treba, da se o tem izjavimo. Ta gospod Linhart je mrtev in radi tega smo opustili, da o njegovem nagovoru na cesarja kot člana Ornigove deputacije povemo nemški javnosti, kar bi bilo potrebno. Za danes bodi povdarjeno le eno, da je bil ta mož najprej slovenski socialni demokrat in se nazadnje vdnjal kot nemško-nacionalni agitator v službo klike predobro znanega župana Orniga iz Ptuja.

Tu gre za to, da pokažemo, kako je spodnještajerska nemško-nacionalna klika izrabljala tega moža: mož umre in zapušča pomoči potrebno vdovo — in njegovi nemško-nacionalni gospodarji in njegovi strankarski pristaši ne segajo sami v žep, temveč beračijo okrog za vdovo tega, kakor sami pravijo, za nemško-nacionalno stigar tako velezaslužnega moža! Ako pregledujemo seznam 99 članov nemško-nacionalne deputacije s Spodnještajerskega, Kranjskega, Trsta in Primorskega, ki je bila z gospodom Linhartom dne 25. majnika pri cesarju in v katere imenu je tam govoril, pa najdemo tamkaj celo vrsto najtežjih veleposestnikov, podjetnikov, lekarnarjev, odvetnikov itd., od katerih bi marsikdo lahko sam, toliko lažje pa tucat ali vseh 99 navdušenih nemških nacionalcev skupaj bilo vstanu, da preskrbe na dostojen način vdovo, ako ji že gospodarji nočejo dovolj dati. Namesto tega beračijo pri občinah in nemško-nacionalni in krščansko-socialni občinski svetniki graški so pač že sklenili v nemško-narodnem odseku, da bodo dali kaj iz splošnih davčnih prispevkov, kar bi seveda bilo izključno dolžnost časniškega podjetja in nemško-nacionalne klike, za katero je mož toliko delal in se žrtvoval. Vsled ostre opozicije socialno-demokratičnih občinskih svetnikov so se gospodje vendarle poučili, da to ne gre. Cel dogodek kaže pa ravno tako kakor vsi drugi predlogi, katere so socialni demokrati najstrožje pobijali, kaj vse se zgodi v imenu nemštva, s sklicevanjem na nemški narod, od katerega pa nemški nacionalci in krščanski socialci smatrajo le oni del, ki je blagoslovljen z bogastvom.

Po »Arbeiterwille«.

Agitirajte za „Naprej“! Pošiljajte ga vojakom!

Vstaja Čeho-slovakov proti Rusom.

»Právo Lidu« poroča v dopisu svojega levovskega poročevalca pod gorenjim naslovom med drugim tudi to-le:

Neizmerno težko je podrobneje spoznati jedro zadnjih dogodkov v Rusiji, ki so se označevali za poizkus protirevolucije katere so se udeležili oddelki češko-slovaške armade in socialni revolucionarji ter so imeli namen vreči boljševiško vladno sovjetov, ki proglašajo samo sebe za diktaturo delavstva in kmetov. Ko govorimo o vseh teh dogodkih, je treba, da poznamo glavna načela boljševiške vlade. Boljševiki nočejo, da bi se udeležila Rusija še svetovne vojne. Proglašajo, da je prelil ruski narod že dovolj krvi, da se je udeležil te vojne brez posebnega namena. Šel je v vojno kot žrtev imperalizma veslele in boljševiki si štejejo kot zaslugi, da so odvrgli ruski narod od nadaljnjih žrtev, tem večjih, čim katastrofalnejši je bil razpad ruske armade v dobi, ko je padel carizem. Praktična izvršitev teh namenov pa vsebuje velike težkoče, vsled česar ni izključeno, da one vržejo boljševiško vladno delavskih in kmečkih sovjetov. Ententne vesile si pa razlagajo izstop Rusije iz četverozveze ne le kot izdajo entente same, ampak tudi kot izdajo svetovne zmage demokracije ter iščejo vse možne prilike, da bi se udeležila Rusija zopet vojne. V tem jih podpirajo v Rusiji vse meščanske stranke in one socialistične, ki nasprotujejo politiki boljševikov. Preobrat vsega javnega življenja in lakota, ki se čuti zlasti v velikih mestih v veliki meri, vse to pomaga protiboljševiški agitaciji. Boj med različnimi ruskimi strankami je velik in se še veča.

Ena izmed značilnih epizod teh bojev proti Rusom, je in ostane poizkus vstaje dela češko-slovaške armade v Sibiriji. Po poročilih iz Rusije se je ta poizkus ponesrečil. Kako se je sploh vse vršilo? Telegrafična poročila nam ne dajejo jasne slike vseh teh dogodkov, listov ne dobivamo. Po sem došli ukrajinski listi si moremo napraviti vsaj malo sliko vsega tega.

Čeho-slovaški vojaški oddelki so dobili konec marca t. l. od Trockega, ki je minister (takozvani ljudski komisar) za vojsko in mornarico, dovoljenje, da odidejo v Francijo čez Vladivostok. Dovolil jim je to pod pogojem, da oddajo vse orožje, razen onega, kar ga rabijo za lastno varstvo. Kmalu nato je prišlo poročilo, da so se izkrcali Japonci z neznanim namenom v Vladivostoku. Radi tega je izdal Trockij povelje, da naj se ustavi zaenkrat prevažanje Čeho-slovakov po sibirski železnici. Obenem je pa zagotovil Trockij Čeho-slovake, da ne gre tu za nikakr akt neprijateljstva in je v dokaz tega obvestil zastopnike francoske in angleške vlade, da se more češko-slovaška armada vkrcati v Arhangelsku in na Murmansk obali in da bo poskrbel za to, da se odpeljejo lahko Čeho-slovaki pravočasno iz teh pristanišč. Angleška vlada je pa naznanila, da nedostaja k temu ladij. Če je računalk Trockij s tem, bi mu moglo to biti znano, če ne, je uganiti težko; toda gotovo je misel, da se tu namenoma zadržuje prevoz Čeho-slovakov na fronte četverozveze, tedaj nastala. Na drugi strani se pa zdi za gotovo, da se je izvršilo izkrcanje Japoncev v Vladivostoku nepričakovano in da ne zadeva sovjetske vlade pri tej oviri nikakr krivda. Tako se je končal načrt prevoza Čeho-slovakov na zahodno fronto in ti so uporabili to za agitacijo proti boljševiški vladi, češ, da hoče z zadržanjem čeho-slovaških transportov koristiti Nemčiji ali da hoče na ta način vsaj manifestirati za svojo nevtralnost, razglašeno po sklepu miru v Brestu-Litovskem. Agitacija je šla še dalje ter je razširila med deli čeho-slovaške armade poročilo, da jih hočejo izdati Nemcem. Trockij je izdal proti tem bajkam oster razglas, v katerem to v imenu vse boljševiške vlade kar najpopolneje zavrne ter pravi, da morejo širiti taka poročila le zlobni ljudje in da jim morejo verjeti le neumnosti. Ko so mu odgovarjali iz čeho-slovaških vrst, je Trockij ponovno razglasil, da ne more biti o izdaji Čeho-slovakov Nemčiji oziroma Avstro-Ogrski niti govora, da priča tako govorjenje o popolnem nezumevanju politike in namenov sovjetske vlade in da morejo širiti take vesti le popolnoma zmešani ljudje, zmešani od demagogije, laži in obrekovanj ruskih protirevolucijskih elementov. Obenem jim je naznanil, da imajo v slučaju, ko bi Anglija in Francija ne mogle izvesti prevoza Čeho-slovakov, oni popolno pravico, ostati po svobodni volji v Rusiji in si tu poiskati zaslužek, kakor že hočejo sami.

Toda ker se je protiboljševiška agitacija zelo razširila, je iz nje nastala vstaja, ki je okupirala nekatera sibiriska mesta, odstavila oziroma umorila člane delavskih sovjetov in imenovala protiboljševiške vlade, sestavljene iz različnih socialističnih in meščanskih elementov. Velik del čeho-slovaške armade je pa ostal boljševikom zvest. Obstoja iz čeških socialističnih delavcev. Ti deli spadajo k nedavno ustanovljeni Češko-slovaški komunistični stranki v Rusiji, katere tednik »Průkopnik svobody« izhaja v Moskvi pod redakcijo A. Mune. Tajnik stranke je Jaroslav Haudlir, upravnik lista pa Václav Koniček. Pri-
stane stranke so odločni pristaši boljševikov ter vodijo oster boj proti ostalemu čeho-slovaškemu taboru, ki je ostal še pod vplivom prof. Masaryka in prof. Maxe. Podtikajo temu delu, da je ostal v službah kapitalističnih dr-

žav četverozveze proti socialistični ruski republiki ter da hočejo proti volji ruskega naroda zapeljati Rusijo v novo vojno z Nemčijo. Kolikor se tiče dogodkov v Sibiriji, jim očitajo, da so postopali pri odstranjevanju boljševiških vlad popolnoma brezobzirno ter da niso gledali na človeška življenja. Pri teh tožbah je pa najbrž že nekaj resnice, kajti tudi menjševski »Naš Golos«, ki je pozdravljal s simpatijami vstajo Čeho-slovakov, obsoja njih kruto ravnanje ter pravi, da so n. pr. v Čeljabinsku postreljali Čeho-slovake vse člane delavske vlade. Tudi v Penzi je bilo mnogo ljudi pomorjenih.

Poročila o potlačenju čeho-slovaške vstaje so najbrž resnična. Trockij je mobiliziral nekoliko sibirskih letnikov, ki so lahko premagali dele Čeho-slovakov, raztresene ob sibirski železnici v velikih razdaljah. Trockij je izdal razglas, da ne bodo oni Čeho-slovaki, ki oddajajo orožje prostovoljno, nič kaznovani, ker so bili zapeljani k vstaji od nekoliko demagogov; med tem ko bodo ustrelili vsakega Čeho-slovaka, ki ga bodo prijeli z orožjem v roki. Po poročilih nekaterih listov je zavlada v češko-slovaških vrstah, še predno so boljševiki nastopili z vojno silo, veliko razburjenje pod vplivom agitacije boljševiških Čeho-slovakov, ki so ne glede na stroga povelja, jih informirali o pravem položaju.

Vstaja Čeho-slovakov, naj ji je bil konec kakršenkoli, je značilna za ruske razmere. Skupno z vstajo socialnih revolucionarjev, je bila v devetih mesecih boljševiške vlade, prvi večji poizkus protirevolucije, ki priča o tem, da drzen poizkus boljševikov o pretvorbi Rusije iz carskega despotizma v socialistično republiko sredi svetovne vojne še ni popolnoma uspel.

Politični pregled.

— **Ministrski svet.** V nedeljo se je zopet vršil ministrski svet, ki je trajal štiri ure in ni prinesel nobene odločitve o demisiji kabineta. Vitez Seidler bo počakal odločitve glede proračunskega provizorija v plenumu zbornice. Medtem se nadalje trudi doseči za plenum če tudi le prav skromno večino. Ministrski predsednik računa najbrže z absencami v vrstah opozicije.

— **Zvišanje železniških tarifov.** V železniškem ministertvu se je vršila v soboto pod predsedstvom člana gosposke zbornice Janotte seja stalnega odbora železniškega sveta za tarifne zadeve blagovnega prometa. Vladni zastopnik vitez Solvis je pojasnjeval vzroke, ki so prisilili vlado, da v kratkem zopet zviša tarife.

— **Poljaki pri Burianu.** Zastopniki poljskega kluba so imeli v nedeljo posvetovanje z vnanjim ministrom grofom Burianom. Notranje-politični položaj se vsled tega ni prav nič izpremenil.

— **Vojno-gospodarski odsek.** Na seji pododseka vojnogospodarskega odseka poslanske zbornice je minister za javna dela, vitez Homann, pojasnil sedanjí položaj glede premoga in naglašal, da je postal tozadevno položaj v zadnjih tednih izredno težaven, mnogo slabši, kakor v istem času preteklega leta. Uvoz inozemskega premoga je sedaj zadovoljiv v toliko, ker Nemčija dogovorjeno množino tudi v resnici dobavlja. Vzrok pomanjkanja premoga tiči v slabi prehrani rudarjev, prometnih težkočah na progah in gotovih tehniških pomanjkljivostih. Minister je na podlagi svojega zadnjega potovanja odredil razne odredbe, tako seznam o vseh na fronti nahajajočih se rudarjih, da bodo oproščeni. Produkcijo namerava zvišati za 14.000 ton na dan. Edina možnost za sanacijo položaja obstoja edinole v zvišanju produkcije premoga. Minister upa, da bo premagal trenutni težavni položaj.

— **Seidler še upa.** Z Dunaja dne 22. julija se poroča: Danes zvečer po seji poslanske zbornice se vrši seja proračunskega odseka, v kateri naj se vrši glasovanje o proračunskem provizoriju. Ministrski predsednik Seidler upa, da bo mogel s pomočjo Nemcev, eventualno z njih obstrukcijo v odseku, glasovanje preprečiti. Odsek se more sestati kvečjemu še jutri, v torek, pred plenarno sejo zbornice. Če se tudi v tej eventualni jutrajšnji seji proračunskega odseka prepreči glasovanje, bo prišel proračunski provizorij iz odseka v plenum nazaj brez glasovanja in brez poročila proračunskega odseka. V plenumu upa Seidler spraviti za proračun skupaj majhno večino, kakih 5—7 glasov. V proračunskem odseku mu je popolnoma nemogoče dobiti večino, ker obstoja tam večina proti njegovi osebi.

— **Glavni urednik »Dělnickýh Listov«.** poslanec Tomašek je postal tajnik češko-slov. soc. demokracije v Pragi in bo po končanem zasedanju parlamenta zapustil Dunaj. Na njegovo mesto stopi pa poslanec Tuzar, dosedanjí urednik brnske »Rovnosti«.

— **Ogrska volilna reforma.** Ogrski državni zbor je na sobotni svoji seji v podrobni debati rešil še ostale paragrafe volilne predloge večinoma v smislu odseka za reformo volilnega reda. S tem je poslanska zbornica v celoti rešila volilno predlogo. Delovna stranka je pri tej priliki priredila grofu Štefanu Tiszi burne ovacije — ker se mu je posrečilo, da je iz predloge izločil vsa ona določila, ki so kolikor toliko odgovarjala demokracičnim zahtevam. Prihodnja seja jutri.

— **V rumunskih šolah nemški učni jezik!** Iz Bukarešte poročajo: V senatu je odgovoril naučni minister Mehedințu na neko vprašanje, da je zopetna uvedba nemškega učnega jezika v rumunske šole gotova stvar.

— **Kühlmann kandidat za državni zbor.** Iz Berlina se brzojavno poroča, da namerava bivši državni tajnik vnanjih zadev dr. von Kühlmann v nasprotju z dosedanjim običajem po svojem odstopu sprejeti mandat za nemški državni zbor.

— **Zadoščenje za umor grofa Mirbacha.** Berlinski listom se iz Moskve poroča, da je bilo 13 na umoru nemškega poslanika grofa Mirbacha sokrivih oseb obsojenih, na smrt. Vsi so bili že usmrčeni, med njimi tudi glavni krivec, ki je izvršil atentat. Berlinski »Lokalanzeiger« javlja, da je nemška vlada zahtevala, naj bi v bodoče bataljon nemških vojakov skrbel za varstvo nemškega poslaništva. Ruska vlada pa je to zahtevo odklonila.

— **Nevtraleci za mir.** V nevtralnih diplomatskih krogih se zatrjuje, da bodo povodom pričetka petega vojnega leta izvršile nevtralne države pri vseh vojujočih se državah skupen korak v prilog miru. Tudi papež pripravlja baje novo poslanico na vojujoče se stranke.

— **Ententa ne ponudi miru.** Po poročilu iz Zeneve, je francoski prezident Poincaré proglasil, da ne misli ententa niti direktno niti indirektno ponuditi miru. Te ponudbe morajo izvirati od centralnih držav.

— **Boj boljševikov proti uralskim revolucionarjem.** Iz Moskve se brzojavno poroča: Glasom poročil maksimalističnih listov se opozicija proti revolucionarjem v Uralu ugodno razvija. Poveljnik divizije poroča, da so čete sovjeta odbile napad na postajo Filonovo, ujele 150 kozakov ter uplenile nekoliko topov in strojnih pušk. V Irkutsku so rudarji zavrnili napad bele garde. Odrédilo se je strogo nadzorstvo na železničnih zvezah Čaricín-Čorjeckaja in Rjezan-Koloma. V Oremburgu so razkrili zaroto častnikov in intelektualcev, katerim so se pridružili socialni revolucionarji. Zarotniki so si vzeli orožje iz skladišč rubeže armade.

— **Rusija in ententa.** Glasom poročila moskovskih »Izvestij« je ljudski komisariat za vnanje zadeve v notí francoskemu generalnemu konzulu opozoril na udeležbo francoskega zastopnika pri pogodbi s sovjetom murmanskih pokrajin z ozirom na nastop čet, na udeležbo francoskih vojakov pri prodiranju ob murmanski železnici in z ozirom na oklic francoske misije pri čeških četah, ki pozdravlja protirevolucionarno gibanje in delovanje Čehov. V podrobni notí angleškemu zastopniku je protestiral komisariat proti dejstvu, da so angleške čete skupaj s francoskimi in srbjskimi silami korakale proti jugu, da so bile ruske železniške straže razorožene, da je bila uvedena poštna in brzojavna kontrola in da je bilo po zasedenju Kema in Sorskega na poti v Onego zasledeno tudi mesto Šumski Posad. Gre torej za nasilje proti pokrajini republike sovjetov. Komisariat protestira energično proti temu nasilju ter izjavlja, da bodo storile čete sovjeta vse, da osvobodijo rusko ozemlje in opozarja na razburjenje ruskega naroda vsled angleškega napada. V notí ameriškemu generalnemu konzulu izreka ljudski komisariat svoje začudenje zaradi udeležbe zastopnika Amerike, katere prijateljstvo Rusija tako visoko ceni, protestira proti udeležbi Amerike pri pogodbi s sovjetom murmanskega ozemlja, proti vkorakanju ententnih čet v Rusijo ter izreka upanje, da bo Amerika zapustila pot kršenja ruskega ozemlja in elementarnih pravic ter pomagala odstraniti vse, kar more provzročiti tako kršenje.

— **Ruska ljudska vlada** je zaplenila vse palače, grade in bo porabila te za ljudske potrebe. — Avstro-ogrski ujetniki, so bili od vlade ruske socialistične republike proglašeni za svobodne, proste delavce in državljane ter niso primorani delati.

— **Češko-slovaške čete odidejo na zapadno fronto.** V ruskih ententi prijaznih krogih je povzročila veliko vznemirjenost vest, da so se Čeho-Slovaki odločili, da zapuste Rusijo in odidejo v Francijo. Češko-slovaške čete so pričele boj z boljševiki le zaradi tega, ker so jim ti hoteli preprečiti odhod v Francijo. Odhod poveljnika teh čet v Tokio je baje v zvezi z vprašanjem prevoza češko-slovaških čet iz Vladivostoka v Francijo.

— **Železniški štrajk v Ukrajini.** Iz Kijeva poročajo, da je 17. julija izbruhnil v Ukrajini železniški štrajk. Zadnji vlaki v Kijev so vozili v sredo jutraj. Sedaj ne vozi nobena južno-ruska in ukrajinska železnica.

— **Holandska in centralne države.** Iz Haaga se brzojavlja, da je Holandska sklenila, dovoliti Nemčiji in eventualno tudi Avstro-Ogrski velik trgovski kredit.

— **Italija za iredentiste.** Iz Lugana poročajo, da je italijanska vlada odredila podelitev državlanske pravice iredentistom, ki pripadajo italijanski armadi vsaj eno leto, tudi v tem slučaju, ako niso izpolnjeni pogoji v zmisu zakona iz leta 1906. Sedanji vladni dekret jih ne imenuje več »italiani non regnicoli«, marveč »cittadini iredentisti«.

— **General Foch o vojnem položaju.** Francoska armadna komisija se je vrnila s fronte v Pariz in izjavila, da je vrhovni poveljnik Foch povdarjal, da ne jamči sedaj samo za Pariz, ampak tudi za vse francoske glavne železniške črte. — »Daily Chronicle« piše: Nenadna francoska protiofenziva pomeni, da razpolaga general Foch z zadostnimi četami in da se ni treba bati več mučnih udarcev, ki jih je morala prenašati ententa dosedaj vsled nemške premoči. »Tems« poroča, da se je pričel francoski napad med Aisno in Marno sploh brez vsake artiljerijske priprave. Pehoti je odprlo pot kratkomalo ogromno število tankov.

Zbornica preide nato na dnevni red, to je k prvemu branju predloga dr. Stranskega in tovarišev, da se dvigne obtožba proti ministrskemu predsedniku vitezu Seidlerju in grofu Toggenburgu. Poročal je dr. Stransky (češki klub) in izjavil med drugim: V veliki stiski, v kateri se nahaja češki narod in iz katere mu ne more pomagati noben državni sodni dvor, si bo znal češki narod in vsi, ki stoje na njegovi strani, pomagati sam. Nemci se opirajo le na svojo oboroženo silo in skušajo uresničiti svoja prizadevanja z ustanovitvijo takozvane nemške Češke. Sani Nemci na Češkem so izgubili nado v obstanek in bodočnost nemške Avstrije v prihodnosti, kajti sicer ne bi tako zelo siliili, da se jim zajamči na Češkem nemška provinca. Oni namreč računajo na delitev države. Ker nočejo priznati edino poti svobodne donavske federacije, pripravljajo sedaj prehod k Hohenzollercem. Mi-

ministrski predsednik je insceniral avdijenco alpskih Nemcev pri cesarju. To ni bilo nič drugega, kakor želja in prizadevanje po prelomitvi ustave in je obenem veleizdaja po decembrskem zakonu iz leta 1862. Zato smatramo ministrskega predsednika, ki je besede Ornigove cenzuriral in pripustil, da so jih govorili pred cesarjem, za državnega zločinca. Isti teden, ko je pripravljala Seidler na Češkem z odredbo po razdelitvi na okrožja, delitev Češke, je poslal na Dunaj k cesarju koroškega deželnega glavarja s prošnjo, naj ostane Koroška nerazdeljena. Toda ministrski predsednik je, mesto da bi sejal med narodi slovo in sporazumljenje, vtikal nemške narode v vedno hujši nemški jarem, zato naj vzame le na znanje, da hudo sovražimo Avstrijo z nemškim hrbitiščem in da jo bomo, ako ostane taka, ako Bog da, tudi razbili. (Predsednik dr. Gross pozivlja govornika k redu). Nato je zavračal notranji minister von Gayer češko utemeljevanje obtožbe proti ministroma in je dejal, da tudi z juridičnega stališča obtožba ne more biti sprejemljiva. Za obtožbo so se zavzeli nato tudi Jugoslovani, deloma Poljaki in Italijani. Razprava je bila nato prekinjena. Predsednik dr. Gross je zbornici sporočil, da je odstopil Seidlerjev kabinet, vendar se vrši prihodnja seja jutri ob 10. uri dopoldne. Na dnevnem redu bo najprej nadaljevanje razpravljanja o predlogu dr. Stranskega, potem pa razpravljanje o predlogu Waldnerja glede vojaških dogodkov ob Piavi. Ob 1/8. uri zvečer je bila seja zaključena.

Iz proračunskega odseka.

Dunaj, 22. julija. Proračunski odsek je danes sklenil, naj se glasovanje o proračunskem provizoriju odloži. Potem je odsek sprejel načrt zakona o draginskih dokladah za učiteljstvo v smislu sklepov gospodarske zbornice. Odsek je nadalje sklenil, naj se učiteljstvu omogoči, da se glede živil pridruži kakim obstoječim organizacijam.

Seidlerjev kabinet odstopil.

Dunaj, Seidlerjev kabinet je podal cesarju demisijo, katero je cesar sprejel. Uradni list objavlja cesarjevo lastnoročno pismo vitezu Seidlerju, v katerem vladar izraža, da le težkim srcem ugodni prošnji za odpust. Ker pa vitez Seidler sam izjavlja, da ne najde možnosti zagotoviti državne potrebščine, in da je ovira ugodni rešitvi tega vprašanja le oseba ministrskega predsednika in njegovo razmerje do neke politične stranke, ki napram državi ne zavzema odklonilnega stališča in ki bi bila pripravljena podpirati drugo vladno z isto splošno smerjo, je cesar odstop celotnega kabineta odobril, ker smatra to za predpogoj zadovoljive pojasnitve parlamentarnega položaja. Seidlerjevemu kabinetu se ob enem naroča, da ostane na svojem mestu, dokler ne bo imenovano novo ministrstvo.

Dunaj, 22. julija. Ob petih popoldne so zapustili ministri poslansko zbornico ter so se podali na ministrsko posvetovanje. Ob šestih zvečer se je v poslanski zbornici izvedelo, da je ministrski svet sklenil, da poda takoj svojo demisijo. Tozadevno cesarsko pismo se razglasi jutri zjutraj.

Kdo bo Seidlerjev naslednik.

Dunaj, 22. julija. Časopisje poroča, da je za bodočega ministrskega predsednika določen bivši naučni minister dr. baron Hussarek, ki je dobil od cesarja naročilo, da kot hemo regius prične pogajanja s strankami. Novo ministrstvo bo najbrž že jutri sestavljeno. Razun viteza Seidlerja izstopi še več drugih ministrov iz kabineta; na njih mesto bodo baje poklicani parlamentarci. Vitez Seidler bo imenovan za kabinetnega ravnatelja in kuratorja Terezijanišča.

Finančni minister predložil proračun.

Dunaj, 22. julija. V današnji seji poslanske zbornice je finančni minister predložil svoj ekspozé o državnem proračunu za leto 1918/19. Proračun izkazuje prihodnjak 19.4 milijard kron. Finančni minister je razun tega predložil načrt zakona, v katerem zahteva novih 682 milijonov kron za državno uradništvo in za zopetno pozidavo vsled vojne opustošenih krajev.

»Vaterland« torpediran.

Berlin, 22. julija. (Uradno). Amerikanski parnik »Leviathan«, prejšnji »Vaterland« hamburško ameriške proge, ki vsebuje 54.382 ton, smo 20. julija na severni obali Irske potopili.

Bivši car ustreljen.

Berlin, 22. julija. Vest o umoru bivšega carja se iz Peterburga uradno potrjuje. »Pravda« poroča, da je bil 16. julija umorjen tudi carjevič.

Moskva ogrožena?

Moskva, 22. julija. Ker so se protirevolucionarji polastili Jekaterinoslava, je sovjetska vlada storila vse, da se zamoreta Moskva kakor tudi Petrograd braniti pred morebitnim obleganjem.

Aprovizacija.

Oddaja mesa. Jutri, dne 24. t. m. se bo oddajalo za vso Ljubljano in v vseh mesnicah meso po 10 dkg na osebo.

Meso na zelene izkaznice B štev. 1 do 1400; Stranke z zelenimi izkaznicami B štev. 1 do 1400, prejmejo goveje meso po nižji ceni v sredo, dne 24. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od pol 2. do 2. štev. 1 do 200, od 2. do pol 3. štev. 201 do 400, od pol 3. do 3. štev. 401 do 600, od 3. do pol 4. štev. 601 do 800, od pol 4. do 4. štev. 801 do 1000, od 4. do pol 5. štev. 1001 do 1200, od pol 5. do 5. štev. 1201 do 1400.

Mast za V. okraj se bo delila v vojni prodajalni v Gosposki ulici po sledečem redu: V sredo dopoldne štev. 1 do 350, popoldne štev. 351 do 700, v četrtek dopoldne štev. 701 do 1050 in popoldne štev. 1051 do konca. Mast dobe — po 20 dkg za osebo — izključno le one stranke, ki imajo nakazilo za mast s kuponom za mesec julij. Cena 48 kron za kilogram. Posodo je prinesiti seboj. Ostali okraji pridejo na vrsto po sledečem redu: VI.—IX. in I.—III.

Kisla repa za V. okraj. Stranke V. okraja prejmejo kisló repo na nakazila za mast v sredo, dne 24. t. m. dopoldne pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od 8. do pol 9. štev. 1 do 228, od pol 9. do 9. štev. 229 do 456, od 9. do pol 10. štev. 456 do 684, od pol 10. do 10. štev. 685 do 912, od 10. do pol 11. štev. 912 do 1140, od pol 11. do 11. štev. 1141 do konca. Tiste stranke, ki se še izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 75 vin., vse druge stranke po 1 K 50 vin.

Kisla repa za VI. okraj. Stranke VI. okraja prejmejo kisló repo na nakazila za mast v sredo, dne 24. t. m. popoldne pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od 2. do pol 3. štev. 1 do 272, od pol 3. do 3. štev. 273 do 544, od 3. do pol 4. štev. 545 do 816, od pol 4. do 4. štev. 817 do 1088, od 4. do pol 5. štev. 1089 do 1360, od pol 5. do 5. štev. 1361 do konca. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 70 vin., vse druge stranke po 1 K 50 vin.

Suhe slive za II. okraj. Stranke II. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, dobe suhe slive v sredo, dne 24. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Oddajale se bodo na nakazila za mast po naslednjem redu: od pol 2 do 2 štev. 1 do 200, od 2 do pol 3 štev. 201 do 400, od pol 3 do 3 štev. 401 do 600, od 3 do pol 4 štev. 601 do 800, od pol 4 do 4 štev. 801 do 1000, od 4 do pol 5 štev. 1001 do 1200, od pol 5 do 5 štev. 1201 do 1400, od 5 do pol 6 štev. 1401 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol kg, kg stane 6 kron.

Razno.

* Stoletnico Marxovega rojstva so praznovali, kakor poročajo poljski listi naknadno, 5. maja v Rusiji kot narodni praznik po vseh mestih. Priredili so slavnosti, koncerte sprejeme, predavanja in slavnostne gledališke prireditve na čast Karlu Marxu. Dnevnik so prinesli na rojstni dan cele vrste člankov o Marxu, ki so jih napisali najslavnejši ruski politiki.

* Cene v Odesi. »Právo Lidu« piše: Iz Odesse nam poroča vojak: Velika draginja je tu. Svinčnik stane 2 K, malo zrealce, ki je stalo pri nas 40 h, stane tu 3 K, skatlica vžigalic 70 h, papir in kuverta 50 h, vožnja z električno železnico po Odesi 2 K, pol litra piva 4 K, soda voda 4 K, samo kruh je tu na karte in se ne zadošča za vse. Kmetje vozijo sem iz okolice kruh in ga prodajajo za 40—50 K hlebeček. Danes je kupil neki naš vojak kruh v teži 3 kg za 60 K. To je gotovo rekord v svetovnem roparstvu. In ta Odesa je v Ukrajini, ki nas bo vse nasitila...

* Bogati hočejo biti, pa jih okradejo. So-proga tipografova Duna Vagnerova je odšla nedavno iz svojega stanovanja v Žižkovu nakupovat. Ko se je vrnila, je našla vrata odprta, omare pa nasilno odprte. Ker se ji je dozdevalo, da jo je nekdo okradel, je šla pogledat najprej na prostor, kjer je imela spravljene denar in dragocenosti. Vse je bilo prazno. Sedaj šole se je zavedla, da so jo zločinci oropali. Ukradli so ji: 50.000 kron v bankovcih, 320 frankov v zlatu, 300 liber sterlingov v bankovcih in zlatu, žensko perilo v vrednosti 10.000 kron, 15 oblep, še 8 batistovih oblek in še druge stvari v vrednosti 100.000 kron. Ukradli so ji torej skupaj skoro 200.000 kron. Ko so jo zaslišali, kje je vse to dobila, je odgovorila, da je dobila to v vojski z raznimi uspešnimi kupčijami. Kupčevala je z vsem. Stvar zbujala senzacijo. Vagnerova ni plačevala od tega imetja nobenega davka. Ni hče od oblasti ni vedel zanj. Časopisi, posebno socialistični bičajo zelo sl. avstrijsko upravo, ki ni vedela za to. Tatov še niso dobili.

* Slavni ruski slikar Repin umira — od lakote. Po poročilu »Voss. Zeitung« iz Stockholma umira najslavnejši ruski slikar sedanjosti Ilija Iljč Repin lakote. Njegovi petrogradski prijatelji so prosili stockholmskega dopisnika omenjenega časopisa, Bermana, pomoči za umetnika. Repin je tako onemogel, da ga ne morejo niti odpeljati iz Petrograda, a petrogradske razmere so zopet take, da ne morejo za največji denar niti najmanjšega kupiti.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Nadomestilo mila

za pranje perila, izborna peneče in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoje, t. j. 5 kilogr. K 12, 1 zavoje za 10 kg 23 K. Preprodajalci dobe popust pri naročbi celega zaboja z 250 kosi. Belo mineralno milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoje 32 kosov K 14. Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, lepo dišče, 1 zavoje 32 kosov K 18. Roza barve, 1 zavoje 24 kosov K 18. Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoje vsake vrste. — Izvozno podjetje M. Jünker v Zagrebu 40, Petriška ul. 3/III, tel. 23-27

Srbenje
Garje
Lišaj
Hraste

Najzanesljivejše sredstvo proti temu je

PARATOL
domače mazilo,

Ne maže, je brez duha, torej tudi čez dan uporabno. Velik lonček K 5; rodbinski lonček K 9. PARATOL-PRAŠEK varuje občutljivo kožo. Škatlja stane K 3.

Oboje se dobi proti predplačilu ali povzetju pri Paratol delavnice lekarnarja Ulmer, BUDAPEŠTA VII—11., ROZSA UTCA 21.

Roman

RIM ali MATI

dobi v dar

vsak zaupnik, ki pridobi »Napreju« deset novih naročnikov.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po čistih
Rezervni zaklad nad K 1.000.000.

4 1 0
4 0

brez odbitka rentnega davka.
— Ustanovljena l. 1881. —